

אלו טרפות פרק שלישי חולין

נג.

עין משפט
נר מצוה

(א) נכנס: בדרכי, וכן גי' רא"ש ור"ן, (ב) פרש"י על זה מלאם בעירובין ה. ד"ה והאמר ר"ן, (ג) לעיל מג: וע"ש מוס' ד"ה קס"ב, (ד) משלי כח, (ה) איוב, (ו) (מלאם מן), (ז) ויקרא ה' ח, (ח) ישעיה י, (ט) שמואל י, (י) ויע"ע מוס' יבמות לו. ד"ה א"ן.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ובמצא לפורן תחובה בגב כ"ה ברש"י שבלפס:

מוסף רש"י

נקטין. מסורת מאבותינו מנהג מרביתינו (שורבין ה.).

אף לחולה. שהיא קטנה הימנו יש לרוסה וכ"ש לחמול: **אף לחמול.** שהוא גדול אין לרוסה וכ"ש לחולה. ולקמיה מתלנין לה: **באימרי רצבי.** צבהמה דקה ס"ל אין לרוסה לחמול כדאמר רב לעיל (דף נ"ג): צבהמה מן הזאב ולמעלה: **גדיים ועלאים.** דקיס מאל: **שאר עופוס עמאים.** חוץ מן הגס והנץ: **והא אן סנן ודורוס הנץ בעוף הדק.** מכלל דשאר עופוס אפילו בעוף הדק לא: **בדרכי מיניה.** אלאפ"ה עוף הדק הוא: **ציה היני.** שם מקום: **ציה.** שהכה צידו: **רגל.** אחרונה: **אכל שן לא.** לאין ארס החיה צשיינה: **שלא מדעס.** דכיון דשלא מדעת נפל כגון מן הגג על הצבהמה אע"פ שנתקעה פכרנו צבהה אין משליך צה ארס: **לאחר מיסה.** קס"ד שמת הארי ואחר כך נפל על הצבהמה: **דדירוס.** מחיים ולא הספיק לשלוף לפורנו ממנה עד שפסקו את ידו ומימה דקאמר מימת האצר שנחתך: **דשליף.** כשחולץ ומוליא לפורנו מגצה: **ונמלאם לפורן.** (ב) מלושה צב: **רוב אריוס דורסין.** כלומר ארע"פ שרוב אריות דורסין וקיס לן שכל הדורס אין לך אחד צה שמשמט לפורנו: **נחמך.** השור וצפורן זו צכותל היתה: **רב לטעמיה.** לקמן: **מקוס לפורן.** שלא נשמט ולא נמלא שם לפורן אלא מקומה ומתה ניכרת צשור: **למה.** שהיה צה דס: **עכידא דמשפמטא.** ושמה דרס: **צדלא דסיחופיה.** שעומדות צב השור כסדר שהן סדורות ציה הארי: **אימר כלנא.** והא אמרינן אין לרוסה לכלב דאין לו ארס: **על.** ארי צינייהו ויש צה שם: **שלמא שוי.** עשה שלום עמהם כדרך כמה חיות שנעשות מרצות וגלות עם ציה ארס וצהמות ואין מזיקין: **נה ריפסיה.** צהני ולא חיישין לדריסה צאחרייני: **מעואלי.** נוהס: **מקרקרין.** גועות. דלשון צעקת ארי לחוד ולשון צעקת כל צבהמה לחוד כמו צלשון עברית נוהס לארייה וגועה לשור (וערוג לאילן) ונהל למוס) וצפורן לעופוסי) ומרן לכלצי):

אף לחולה. שהיא קטנה הימנו יש לרוסה וכ"ש לחמול: **אף לחמול.** שהוא גדול אין לרוסה וכ"ש לחולה. ולקמיה מתלנין לה: **באימרי רצבי.** צבהמה דקה ס"ל אין לרוסה לחמול כדאמר רב לעיל (דף נ"ג): צבהמה מן הזאב ולמעלה: **גדיים ועלאים.** דקיס מאל: **שאר עופוס עמאים.** חוץ מן הגס והנץ: **והא אן סנן ודורוס הנץ בעוף הדק.** מכלל דשאר עופוס אפילו בעוף הדק לא: **בדרכי מיניה.** אלאפ"ה עוף הדק הוא: **ציה היני.** שם מקום: **ציה.** שהכה צידו: **רגל.** אחרונה: **אכל שן לא.** לאין ארס החיה צשיינה: **שלא מדעס.** דכיון דשלא מדעת נפל כגון מן הגג על הצבהמה אע"פ שנתקעה פכרנו צבהה אין משליך צה ארס: **לאחר מיסה.** קס"ד שמת הארי ואחר כך נפל על הצבהמה: **דדירוס.** מחיים ולא הספיק לשלוף לפורנו ממנה עד שפסקו את ידו ומימה דקאמר מימת האצר שנחתך: **דשליף.** כשחולץ ומוליא לפורנו מגצה: **ונמלאם לפורן.** (ב) מלושה צב: **רוב אריוס דורסין.** כלומר ארע"פ שרוב אריות דורסין וקיס לן שכל הדורס אין לך אחד צה שמשמט לפורנו: **נחמך.** השור וצפורן זו צכותל היתה: **רב לטעמיה.** לקמן: **מקוס לפורן.** שלא נשמט ולא נמלא שם לפורן אלא מקומה ומתה ניכרת צשור: **למה.** שהיה צה דס: **עכידא דמשפמטא.** ושמה דרס: **צדלא דסיחופיה.** שעומדות צב השור כסדר שהן סדורות ציה הארי: **אימר כלנא.** והא אמרינן אין לרוסה לכלב דאין לו ארס: **על.** ארי צינייהו ויש צה שם: **שלמא שוי.** עשה שלום עמהם כדרך כמה חיות שנעשות מרצות וגלות עם ציה ארס וצהמות ואין מזיקין: **נה ריפסיה.** צהני ולא חיישין לדריסה צאחרייני: **מעואלי.** נוהס: **מקרקרין.** גועות. דלשון צעקת ארי לחוד ולשון צעקת כל צבהמה לחוד כמו צלשון עברית נוהס לארייה וגועה לשור (וערוג לאילן) ונהל למוס) וצפורן לעופוסי) ומרן לכלצי):

ארי שנכנס לבין השוורים ונמצא צפורן בגבו של אחד מהן אין חוששין שמא ארי דרסו מאי מעמא רוב אריות דורסין ומיעומן אין דורסין וכל הדורס אין צפורנו נשמטת וזאת הואיל וצפורן יושבת לו בגבו אימר ככותל נחתך אדרבה רוב שוורים מתחככין ומיעומן אין מתחככין וכל המתחכך אין צפורן יושבת לו בגבו וזה הואיל וצפורן יושבת לו בגבו אימר ארי דרסו איכא למימר הכי ואיכא למימר הכי אוקי מילתא אחזקיה הו"ל ספק דרוסה ורב למעמיה דאמר א"ן חוששין לספק דרוסה אמר אביי לא אמרן אלא צפורן אבל מקום צפורן חוששין וצפורן נמו לא אמרן אלא לחה אבל יבשה עבדה דמשתמטא ולחה נמי לא אמרן אלא חדא אבל תרתי ותלת חיישין והוא דקיימא בדרא דסיחופיה איתמר רב אמר אין חוששין לספק דרוסה ושמואל אמר חוששין לספק דרוסה דכולי עלמא ספק על ספק לא על אימא לא על ספק כלבא ספק שונרא אימא כלבא על שתיק ואיתוב בינייהו אימר שלמא שוי קטע רישיה דחד מינייהו נה מריתחיה איהו קא מעואי ואינהו קמקרקרן בעותי קא מבעתי אהרדי

כפורן נשמטת מהן חו הואיל וצפורן יושבת לו על גבו מסתמא האי ארי חולה הוא ולא מחמת דרוסה צה צפורן זה לכאן אלא צכותל נחתך והיה הארי שוכב אלא הכותל ומחמת שנתחך השור צכותל וצרגלו של ארי נשמטה ממנו הפורן ויש צה לו על גבו ופריך אדרבה אע"ג דרוב שוורים מתחככין מ"מ רוב שוורים אין מתחככין צמקוס שרגל ארי מונחת שם שמש צו צפורן על גבו ויש לתלות הפורן צדריסת הארי ואע"ג דרוב צדריסת הדורסין אין צפורן נשמטת דאיכא למימר הכי והכי ורב לטעמיה דלא חיישין לספק דרוסה ו דלאוקמנין אחזקתה קמיימא צחוקת שלא נדרס:

כל הדורס אין הצפורן נשמטת. האי כל לא דוקא וכן כל המתחך צצמון אלא כלומר רוב הדורסין רוב המתחכך: **צקפא**

קסה א מיי פ"ה מהלכות שמיטה ה' סמג עשין סג טו"ע י"ד סומן מ טעף ג: קסו ב ג מיי שם הלכה ד טו"ע שם סעי' א: קסו ד ה מיי שם הל"ז טו"ע שם סעי' ו: קסו ו מיי שם טו"ע שם סעי' ז: קסו ז מיי שם טו"ע שם סעי' ח: קע ח מיי שם הל"א טו"ע שם סעי' י: קעא ט מיי שם הל"ב טו"ע שם סעי' יג: קעב י ב ל מיי שם הל"ב טו"ע שם סעי' ט: קעג ט: קעד ט:

שיטה מקובצת

אן בדרכי מיניה בגדולים ממנו ואפי הכי עוף הדק הוא: (ב) רוב אריות דורסין כלומר אע"ג דרוב אריות דורסין קיס לן שכל הדורס: (ג) לדריסה באחריני. וגי' ג"א לדריסה אחרינא: (ד) לספק דרוסה דאוקמה אחזקתה:

רבינו גרשום

שאר עופות טמאין. כלומר דרוסת הנץ חיונין כמתניתין שאר עופות טמאין יש להן דרוסה: לאפקי רגל דלא. כלומר של אחריו: אלא מדעת. כלומר שדעתו לדורס אבל שלא מדעת אין חשבו דרוסה: קמ"ל בהדי דשליף שדי ויהרא. כלומר בהדי דשליף ידו מכהמה ובהדי דשליף כבר (כבר) ידו מתה: אוקי תורא אחזקתיה. כלומר ואין מהן ולא ידעי אי נחתך אי ארי דרס ונשמט צפורנו דאין חוששין לספק דרוסה. אבל מקום צפורנו כו' כלומר אם נמצא מקום צפורן על גבו וראי חיישין: אלא בלחה כלומר שהצפורן לחה דאמרי אי דרוסה הוה והצפורן לחה לא הוה מישתמטא אלא דאי ככותל נחתך: והוא דקיימן בדרא דסיחופיה. כלומר דקיימן בשורת אצבעותיו: ספק על ספק לא על. כלומר ספק על זאב בין בהמות ספק

ארי שנכנס לבין השוורים ונמצא צפורן בגבו של אחד מהן אין חוששין שמא ארי דרסו מאי מעמא רוב אריות דורסין ומיעומן אין דורסין וכל הדורס אין צפורנו נשמטת וזאת הואיל וצפורן יושבת לו בגבו אימר ככותל נחתך אדרבה רוב שוורים מתחככין ומיעומן אין מתחככין וכל המתחכך אין צפורן יושבת לו בגבו וזה הואיל וצפורן יושבת לו בגבו אימר ארי דרסו איכא למימר הכי ואיכא למימר הכי אוקי מילתא אחזקיה הו"ל ספק דרוסה ורב למעמיה דאמר א"ן חוששין לספק דרוסה אמר אביי לא אמרן אלא צפורן אבל מקום צפורן חוששין וצפורן נמו לא אמרן אלא לחה אבל יבשה עבדה דמשתמטא ולחה נמי לא אמרן אלא חדא אבל תרתי ותלת חיישין והוא דקיימא בדרא דסיחופיה איתמר רב אמר אין חוששין לספק דרוסה ושמואל אמר חוששין לספק דרוסה דכולי עלמא ספק על ספק לא על אימא לא על ספק כלבא ספק שונרא אימא כלבא על שתיק ואיתוב בינייהו אימר שלמא שוי קטע רישיה דחד מינייהו נה מריתחיה איהו קא מעואי ואינהו קמקרקרן בעותי קא מבעתי אהרדי

אלו טרפות פרק שלישי חולין

שרקפא. קן של עופות ודורר קן לה (תהלים פד) מתרגמין שירקפא ונקונטרס פירש סל מלא עופות: **אתי** בהו ירידי תקלה. והא דאמר לקמן בפירקין (דף נח.) גבי ביצי ספק טרפה שיחלא קמא משהינן לה אי הדרא טענה שריא ולא חיישין לתקלה וי"ל דהא אמר פ"ק דפסחים (דף כ:) דתקלה עממה תנאי היא ועוד הסם אי סופה לטעון ממחרת לטעון ועוד דלמאי דמסיק הכא דלפרסומי מילתא עבדי הכי ניהא: **ספק שונרא ספק קניא אימר קניא.** לעיל בפ"ב (דף כח. ד"ה אתא) פירשתי וא"ת דבריש התערבות (וצחים דף עז.) אמרינן גבי נמערבה בטרפה האי טרפה ה"ד אי דייע ליה נישקליה ואי דלא ידע ליה מתיכן ידע א"ר ינאי דליערב נקובת הקון בדרוסת האזכ ור"ל אמר דליערב בנפולה ורבי ירמיה אמר דליערב בול טרפה ורבי אלעזר וא"ת ומפרש דכולהו כ"י ינאי לא אמרי בין נקובת הקון לדרוסת האזכ מידע דייע האי משין והאי עגיל וא"כ אפשר לזכר התם מן האזכ ולמעלה אבל בשונרא לא ידע ואם תאמר א"כ לישני התם דליערב נקובת הקון בדרוסת תמול ובגדייס וטלאים וי"ל דניחא ליה לאוקומי בכל הבהמות והאי דלא משני דליערב דרוסת הכלב בדרוסת האזכ דלמא אפשר לזכר:

קעג א טושיע יו"ד סימן ז' סעיף כ:
קעד ב' ומי' פ"ה מהלכות שמיטה
הלכה ב' טושיע שם פ"ה מהלכות שמיטה
טושיע שם פ"ה מהלכות שמיטה
לג סעיף טו:
קעו ד' ומי' פ"ה מהלכות שמיטה
טושיע שם פ"ה מהלכות שמיטה
לג סעיף י:
קעז ה' ומי' פ"ה מהלכות שמיטה
טושיע שם פ"ה מהלכות שמיטה
לג סעיף יא:
ח [טושיע יו"ד סי' נא סעי' א' וסימן מ' סעיף ב']
קעט ט' ומי' פ"ה מהלכות שמיטה
טושיע שם פ"ה מהלכות שמיטה
לג סעיף טז:
טושיע שם פ"ה מהלכות שמיטה
טושיע שם פ"ה מהלכות שמיטה
לג סעיף טז:

שיטה מקובצת

א"ר רבי הווי מוחבי לה יתבא שפיר: ד' שהיה האדים הבשר ואיכא דרבי זיהרא:

רבינו גרשום

לא על אימור לא על: בעוהי קא מבטחי אהרדי. כלומר לא משום דקא דרוס: דההוא שרקפא כלומר סל מלא ספק דרוסות: סל מלא ספק דרוסות: ולישהננה י"ב חדש. כלומר ולאחר י"ב חדש לישתרו: יש דרוסה בסימנין או אין דרוסה בסימנין: כלומר בהמה שדרסה חיה מי צריך למבדקה בסימנין: סימנין שגודלדלו. כלומר גודלדלו ממקומן: המסמסם מהו. כלומר שתמסמם בשר בהמה מהו טרפה אי לא: נתמסמם הבשר וראין אותו כאילו אינו. יש אבר שמוחרט יש אבר שאסור: בסימנין עד שיאדמו סימנין עצמן לא חשיבין לה דרוסה:

א' ר"ל שמוחב א"כ אם נחמר כמו הטמול והכליות.

אהרדי דכשם שהם נצטמים ממנו כך הוא נצטמת מהם ואין לחוש: **שרקפא.** סל מלא עופות שנכנס הנץ ביניהם: **אתריה דשמואל** הוה. ולאו אורח ארעא לאורוי קמיה באתריה בדבר שהן זין בו אבל אי הוו פליגי צה לא היה משדר להו קמיה להפסיד ממון ישראל דכל מקום שיש נגוד חטא אין חולקין כבוד לרב כך שמעתי. וי"ג דה"ג אלף אתריה דשמואל הוה ומתכא לא תפשוט דהדר ציה רב דלאו אורח ארעא למישרי באתריה מלמא דליהו אסר והכי אמרינן בעירובין (דף נד.) ורב אי ס"ל דאסור לימא ליה אתריה דשמואל הוה: **לישדיניהו הפי.** ישליכם לנהר כמות שהם: **מפרתן וסלקן.** ולדין אותן ציידים וימכרו לישראל: **ולשהיטו י"ב חדש.** כדין ספק טרפה כדלקמן בפירקין (דף נח.) **לידי סקלה.** אידי דהוה צבו טובא לא מצי לאזדהורי צבו ולא מייכר ודבר זה נראה מיישיהו: **אסו.** עובדי כוכבים והדרי ומוציני לה לישראל: **לפרסומי מילתא.** (א) וכי אול לנהרא אושא מילתא טפי. ולפי שעופות דקים היו ומרובים היו לא יכול לזדוקן ולהמירן בצדיקה מפני הטורח שמה יטעה בזה מהן אי נמי אידי דקליש זיהריה דנן לא מלאים צבר ולא מייכר ודבר זה נראה לי: **ממסמם.** מלוכלך: **דרוסה שאמרו.** כגון ספק דרוסת ארי או שראהו שדרסה ואין מקום הדריסה ניכר מנחון: **לריסה לזדוק.** גבה וכריסה ולדיה וכל שכנגד^ג בני מעיים ואם האדים שם צבר שנקוטרו"ל זהו הארס וטרפה שסופו לשרוף עד שיקצו את בני מעיים ואם לא האדים צבר שם אין צריך לזדוק במקום אחר שאין דרוסה אלף כנגד בני מעיים דלא מיטרפא במקום אחר: יש דרוסה לסימנין. אם לרסה כנגד מי הוי טרפה מי אמרינן קשין הן אלף דרוסה וכשרה או לא: **כנגד ביש החלל פולו.** לאפוקי עובי הוואר או הכירס: **סימנים שגודלדלו.** אידי דא"ר זירא צהק תרמי דלעיל צבר פירשה פלוני קמסדר ואזיל לכל הני דאמר צבו ר' זירא הכי: **גודלדלו.** נעקרו במקומות הרבה: **המסמסה מהו.** כגון לרסה צירך שלף כנגד החלל וראינו^ה שניקב הצבר לאחר זמן מהו: **כנגד בני מעיים.** אפילו צהאדימה: **נתמסמם הצבר.** במקום אחד: **רואין אוסו כאילו אינו.** ואם יש בו טרפות בניטל כולו כגון לומת הגדין טרפה דהאי נמי כנטול דמי: **גורדו.** אם היה צא לרפאות גורדו ומשליכו עד הצבר החי: **גורדו.** גדל"ת: **תלחה.** מתפרקת ונפולין ממנה חתיכות חתיכות: **מדרכ הונא צריה גורדו קרוי המסמסה וכאילו אינו והויא לה ריאה שחסרה: נקוז עד שסינקב לחלל.** אלף הגיע לחלל יש לחוש שמה ניקבו הדקין וצדיקה אי אפשר מפני שאין נקב דק ניכר צהן: **בסימנין.** לרסה בסימנין: **עד שיאדמו הן עלמן.**

אהרדי דכשם שהם נצטמים ממנו כך הוא נצטמת מהם ואין לחוש: **שרקפא.** סל מלא עופות שנכנס הנץ ביניהם: **אתריה דשמואל** הוה. ולאו אורח ארעא לאורוי קמיה באתריה בדבר שהן זין בו אבל אי הוו פליגי צה לא היה משדר להו קמיה להפסיד ממון ישראל דכל מקום שיש נגוד חטא אין חולקין כבוד לרב כך שמעתי. וי"ג דה"ג אלף אתריה דשמואל הוה ומתכא לא תפשוט דהדר ציה רב דלאו אורח ארעא למישרי באתריה מלמא דליהו אסר והכי אמרינן בעירובין (דף נד.) ורב אי ס"ל דאסור לימא ליה אתריה דשמואל הוה: **לישדיניהו הפי.** ישליכם לנהר כמות שהם: **מפרתן וסלקן.** ולדין אותן ציידים וימכרו לישראל: **ולשהיטו י"ב חדש.** כדין ספק טרפה כדלקמן בפירקין (דף נח.) **לידי סקלה.** אידי דהוה צבו טובא לא מצי לאזדהורי צבו ולא מייכר ודבר זה נראה מיישיהו: **אסו.** עובדי כוכבים והדרי ומוציני לה לישראל: **לפרסומי מילתא.** (א) וכי אול לנהרא אושא מילתא טפי. ולפי שעופות דקים היו ומרובים היו לא יכול לזדוקן ולהמירן בצדיקה מפני הטורח שמה יטעה בזה מהן אי נמי אידי דקליש זיהריה דנן לא מלאים צבר ולא מייכר ודבר זה נראה לי: **ממסמם.** מלוכלך: **דרוסה שאמרו.** כגון ספק דרוסת ארי או שראהו שדרסה ואין מקום הדריסה ניכר מנחון: **לריסה לזדוק.** גבה וכריסה ולדיה וכל שכנגד^ג בני מעיים ואם האדים שם צבר שנקוטרו"ל זהו הארס וטרפה שסופו לשרוף עד שיקצו את בני מעיים ואם לא האדים צבר שם אין צריך לזדוק במקום אחר שאין דרוסה אלף כנגד בני מעיים דלא מיטרפא במקום אחר: יש דרוסה לסימנין. אם לרסה כנגד מי הוי טרפה מי אמרינן קשין הן אלף דרוסה וכשרה או לא: **כנגד ביש החלל פולו.** לאפוקי עובי הוואר או הכירס: **סימנים שגודלדלו.** אידי דא"ר זירא צהק תרמי דלעיל צבר פירשה פלוני קמסדר ואזיל לכל הני דאמר צבו ר' זירא הכי: **גודלדלו.** נעקרו במקומות הרבה: **המסמסה מהו.** כגון לרסה צירך שלף כנגד החלל וראינו^ה שניקב הצבר לאחר זמן מהו: **כנגד בני מעיים.** אפילו צהאדימה: **נתמסמם הצבר.** במקום אחד: **רואין אוסו כאילו אינו.** ואם יש בו טרפות בניטל כולו כגון לומת הגדין טרפה דהאי נמי כנטול דמי: **גורדו.** אם היה צא לרפאות גורדו ומשליכו עד הצבר החי: **גורדו.** גדל"ת: **תלחה.** מתפרקת ונפולין ממנה חתיכות חתיכות: **מדרכ הונא צריה גורדו קרוי המסמסה וכאילו אינו והויא לה ריאה שחסרה: נקוז עד שסינקב לחלל.** אלף הגיע לחלל יש לחוש שמה ניקבו הדקין וצדיקה אי אפשר מפני שאין נקב דק ניכר צהן: **בסימנין.** לרסה בסימנין: **עד שיאדמו הן עלמן.**

אהרדי דכשם שהם נצטמים ממנו כך הוא נצטמת מהם ואין לחוש: **שרקפא.** סל מלא עופות שנכנס הנץ ביניהם: **אתריה דשמואל** הוה. ולאו אורח ארעא לאורוי קמיה באתריה בדבר שהן זין בו אבל אי הוו פליגי צה לא היה משדר להו קמיה להפסיד ממון ישראל דכל מקום שיש נגוד חטא אין חולקין כבוד לרב כך שמעתי. וי"ג דה"ג אלף אתריה דשמואל הוה ומתכא לא תפשוט דהדר ציה רב דלאו אורח ארעא למישרי באתריה מלמא דליהו אסר והכי אמרינן בעירובין (דף נד.) ורב אי ס"ל דאסור לימא ליה אתריה דשמואל הוה: **לישדיניהו הפי.** ישליכם לנהר כמות שהם: **מפרתן וסלקן.** ולדין אותן ציידים וימכרו לישראל: **ולשהיטו י"ב חדש.** כדין ספק טרפה כדלקמן בפירקין (דף נח.) **לידי סקלה.** אידי דהוה צבו טובא לא מצי לאזדהורי צבו ולא מייכר ודבר זה נראה מיישיהו: **אסו.** עובדי כוכבים והדרי ומוציני לה לישראל: **לפרסומי מילתא.** (א) וכי אול לנהרא אושא מילתא טפי. ולפי שעופות דקים היו ומרובים היו לא יכול לזדוקן ולהמירן בצדיקה מפני הטורח שמה יטעה בזה מהן אי נמי אידי דקליש זיהריה דנן לא מלאים צבר ולא מייכר ודבר זה נראה לי: **ממסמם.** מלוכלך: **דרוסה שאמרו.** כגון ספק דרוסת ארי או שראהו שדרסה ואין מקום הדריסה ניכר מנחון: **לריסה לזדוק.** גבה וכריסה ולדיה וכל שכנגד^ג בני מעיים ואם האדים שם צבר שנקוטרו"ל זהו הארס וטרפה שסופו לשרוף עד שיקצו את בני מעיים ואם לא האדים צבר שם אין צריך לזדוק במקום אחר שאין דרוסה אלף כנגד בני מעיים דלא מיטרפא במקום אחר: יש דרוסה לסימנין. אם לרסה כנגד מי הוי טרפה מי אמרינן קשין הן אלף דרוסה וכשרה או לא: **כנגד ביש החלל פולו.** לאפוקי עובי הוואר או הכירס: **סימנים שגודלדלו.** אידי דא"ר זירא צהק תרמי דלעיל צבר פירשה פלוני קמסדר ואזיל לכל הני דאמר צבו ר' זירא הכי: **גודלדלו.** נעקרו במקומות הרבה: **המסמסה מהו.** כגון לרסה צירך שלף כנגד החלל וראינו^ה שניקב הצבר לאחר זמן מהו: **כנגד בני מעיים.** אפילו צהאדימה: **נתמסמם הצבר.** במקום אחד: **רואין אוסו כאילו אינו.** ואם יש בו טרפות בניטל כולו כגון לומת הגדין טרפה דהאי נמי כנטול דמי: **גורדו.** אם היה צא לרפאות גורדו ומשליכו עד הצבר החי: **גורדו.** גדל"ת: **תלחה.** מתפרקת ונפולין ממנה חתיכות חתיכות: **מדרכ הונא צריה גורדו קרוי המסמסה וכאילו אינו והויא לה ריאה שחסרה: נקוז עד שסינקב לחלל.** אלף הגיע לחלל יש לחוש שמה ניקבו הדקין וצדיקה אי אפשר מפני שאין נקב דק ניכר צהן: **בסימנין.** לרסה בסימנין: **עד שיאדמו הן עלמן.**

אבל משום האדמת צבר שכנגדן לא מיטרפא דרוס צהן אלף כי האדימו הן עממן הרי נגלה ששלט צהן: וחס

(א) ועירובין קב: וש"נ.
(ב) גי' הערוך דכפא
ע"ש ומבוא ראה מן
המנוסח ראה ערוך ערך
שרקפא. א) ועירובין נד.
(ד) [פסחים כ: לג: ב"ק
קטו: א.] (ה) [לקמן נד.
(ו) [לעיל מז: מד: א.] (ז) [לקמן
כדון טרפה: ח] [לקמן
עו. ע"ש וגם ברש"י שם
ורש"י דהב"א ט] [נ"ל
מיתלהא ונפלה מילה מילה
כ"ה גרסת הערוך ע"ך
תלה ב' א.] (י) [ב"ב: א] וכל
שכן כנגד. (כ) [נ"ל גורדו
גדל"ת. רש"י.]

גליון הש"ס
גב' נתמסמם וכו'. עין
לקמן דף עו ע"א תוס'
ד"ה נתמסמם:

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה לפרסומי
מילתא דבי: (ב) ד"ה
המסמסה וכו' וראינו
שניקב הצבר:

לעזי רש"י
שנקוטרו"ל
[שנקוטרו"ל]. ויוי דם.

מוסף רש"י
סימנים שגודלדלו.
נתלשו צממה מקומות
ומחורין כלן מעט
ואזן מעט (ועיל מב.).
נתמסמם הבשר. צבר
השאלר לכפוי נקב (קטו)
(טו.)

